

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 7/6/2018
Αριθμ. Πρωτ.:358/60152

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από βροχοπτώσεις-πλημμύρες στην Π.Ε. Έβρου»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 5394/24.4.2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Φ. Αραμπατζή** και **Α. Δημοσάκης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο ΕΛ.Γ.Α. αποζημιώνει τις ζημιές που προξενούνται στις συστηματικές καλλιέργειες που έχουν σπαρθεί (και με την εμφάνιση των φυτών στα καλλιεργημένα αγροτεμάχια) εξαιτίας των καλυπτόμενων ζημιογόνων ασφαλιστικά αιτιών, τα οποία και αναφέρονται στον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, καλύπτονται ασφαλιστικά και αποζημιώνονται μόνον οι άμεσες ζημιές που προξενούνται στη φυτική παραγωγή των καλλιεργειών που αποδεδειγμένα προκαλούνται από τα καλυπτόμενα ζημιογόνα ασφαλιστικά αίτια.

Κατόπιν τούτων, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α Αλεξανδρούπολης, ζημιές σε καλλιέργειες από έντονες βροχοπτώσεις-πλημμύρες σημειώθηκαν τον Μάρτιο του 2018 στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Έβρου (Δήμοι Ορεστιάδας, Διδυμότεικου, Σουφλίου, Αλεξανδρούπολης):

- σε καλλιέργειες χειμερινών σιτηρών, σπαραγγιών, σκόρδων, χειμερινών κηπευτικών κ.λπ., για τις οποίες ζημιές διενεργήθηκαν επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν δηλώσεις. Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων βρίσκεται σε εξέλιξη. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.
- σε φυτικό κεφάλαιο (μηδικές), σε πάγιο κεφάλαιο (ποιμνιοστάσιο και θερμοκήπιο) και σε αποθηκευμένα προϊόντα (ζωοτροφές), για τις οποίες ζημιές το έργο των καταγραφών ολοκληρώθηκε για το πάγιο κεφάλαιο και για τα αποθηκευμένα προϊόντα και σύντομα ολοκληρώνεται και για το φυτικό κεφάλαιο σύμφωνα με τον Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων. Έπειτα, οι ζημιές του φυτικού και του παγίου κεφαλαίου, καθώς και των αποθηκευμένων προϊόντων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που απαιτούν ο Κανονισμός Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων και οι Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας, θα ενταχθούν σε πρόγραμμα χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, το οποίο θα υποβληθεί προς έγκριση στην Ε.Ε. Οι αντίστοιχες ενισχύσεις θα καταβληθούν στους δικαιούχους παραγωγούς μετά την έγκριση του προγράμματος και της δαπάνης από το Υπουργείο Οικονομικών και, οπωσδήποτε, μετά την επιβεβαίωση αποκατάστασης- αντικατάστασης των ζημιών.

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τις πλημμύρες που σημειώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2014 και τον Φεβρουάριο του 2015 σε φυτικό κεφάλαιο διαφόρων καλλιεργειών στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Έβρου, σημειώνεται ότι εντάχθηκαν σε πρόγραμμα ΚΟΕ για την αντιστάθμιση των ζημιών από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων κατά την περίοδο 2/9/2014 - 6/4/2015 και, στη συνέχεια, εκδόθηκε η με αριθμ. 469/138474/22-12-2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Ανάθεση στον ΕΛ.Γ.Α. της υλοποίησης του προγράμματος κρατικών οικονομικών ενισχύσεων: Μέτρα υπέρ των παραγωγών της χώρας που οι γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις ζημιώθηκαν από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων κατά την περίοδο 2 Σεπτεμβρίου 2014 έως 6 Απριλίου 2015» (Β' 4639/22-12-2017) του προγράμματος μετά την έγκρισή του από την Ε.Ε. και τα συναρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείο Οικονομικών).

Μετά την έκδοση σε ΦΕΚ του προγράμματος, ο ΕΛ.Γ.Α. κάλεσε με Ανακοίνωσή του τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν αιτήσεις χορήγησης ενίσχυσης, από την Τετάρτη 31 Ιανουαρίου του 2018 έως και την Πέμπτη 1 Μαρτίου του 2018, για το σύνολο των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων που ζημιώθηκαν από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων κατά την περίοδο 2 Σεπτεμβρίου του 2014 έως 6 Απριλίου του 2015. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι διαδικασίες καταβολής των ενισχύσεων ορίζονται στις διατάξεις του Κανονισμού Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (αριθμ. 619/146296/29-12-2016 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας & Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών - Β' 4562/30-12-2016) και στην προαναφερθείσα αριθμ. 469/138474/22-12-2017 ΚΥΑ του προγράμματος.

Μετά τη λήξη υποβολής των τελικών αιτήσεων των παραγωγών, ακολούθησε η διαδικασία του διοικητικού ελέγχου, η οποία και ολοκληρώθηκε. Επίσης, έχουν ήδη ολοκληρωθεί και οι εξατομικεύσεις των ζημιών. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα στους δικαιούχους παραγωγούς. Η κοινοποίησή τους αναμένεται σύντομα.

Σημειώνεται ότι οι ενισχύσεις των προγραμμάτων ΠΣΕΑ αποτελούν κρατικές ενισχύσεις που προέρχονται από τον Κρατικό προϋπολογισμό και καταβάλλονται με σκοπό τη διατήρησή της αγροτικής δραστηριότητας. Για τον λόγο αυτόν αφορούν βεβαιωμένες δαπάνες. Δηλαδή, πρώτα γίνεται η αποκατάσταση των ζημιών από τους παραγωγούς, στη συνέχεια βεβαιώνεται από τους αρμόδιους γεωτεχνικούς η πραγματοποίηση των εργασιών και ακολούθως καταβάλλονται οι αντίστοιχες ενισχύσεις. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να δοθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα καταβολής των ενισχύσεων, διότι αυτό εξαρτάται και από τον χρόνο αποκατάστασης των ζημιών από τους παραγωγούς.

Επιπλέον και σύμφωνα με τον εγκεκριμένο από την Ε.Ε. Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων, δεν καταβάλλονται Κρατικές Οικονομικές Ενισχύσεις για τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για τυποποίηση, μεταποίηση, μεταφορά γεωργικών προϊόντων π.χ. οινοποιία, ελαιουργία, βαρέλια κ.λπ.

Όσον αφορά στο υπομέτρο 5.2, σημειώνονται τα εξής:

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, στηρίζεται, μεταξύ άλλων, και η αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που επλήγη από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα και αντίστοιχα η ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων. Συγκεκριμένα, το υπομέτρο 5.2: «Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στη γεωργική παραγωγή και στο γεωργικό, ζωικό κεφάλαιο από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα» του ΠΑΑ 2014-2020 αφορά σε κάλυψη δαπανών επένδυσης εκ μέρους των ζημιωθέντων ενεργών γεωργών ή ομάδων γεωργών, με στόχο την ανασύσταση του ζημιωμένου παραγωγικού δυναμικού και του εξοπλισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (αποκατάσταση κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων που έχουν πληγεί από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα ή την αγορά νέων μηχανημάτων, καθώς και την αποκατάσταση των υποδομών για τη διατήρηση του παραγωγικού δυναμικού).

Δεν είναι επιλέξιμη:

- α) η απώλεια εισοδήματος που προκλήθηκε από τις ανωτέρω ζημιές και
- β) οι ζημιές, οι οποίες καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α., καθώς και οι ζημιές που κατά τους γενικούς και ειδικούς όρους των Κανονισμών Ασφάλισης των διαφόρων ασφαλιστικών φορέων, όταν υπάρξουν, αποζημιώνονται.

Σημειώνεται ότι η ενίσχυση παρέχεται εφόσον οι ζημιές που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα, υπόκεινται στην επίσημη αναγνώριση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και το επίπεδο των ζημιών ξεπερνά το 30% των ομοειδών ειδών και σε επίπεδο παραγωγού.

Λαμβάνοντας υπόψη τη δυσκολία άμεσης και ταχείας αναπροσαρμογής της γεωργικής επιχείρησης από τις ζημιές τις οποίες έχει υποστεί, έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς, λόγω και των φυσικών βιολογικών διαδικασιών, το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100% του ποσού των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για πράξεις αποκατάστασης του παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

Βάσει της αριθμ. 2323/23.9.2016 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εκχώρηση αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ) στον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ως Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ) Πράξεων ΠΑΑ» (Β 3290/13-10-2016), έχουν ανατεθεί στον ΕΛ.Γ.Α. αρμοδιότητες διαχείρισης του συγκεκριμένου μέτρου, μεταξύ των οποίων η σύνταξη του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του μέτρου, καθώς και η πρόσκληση επιλογής των δικαιούχων, απαραίτητες προϋποθέσεις για την πλήρη ενεργοποίηση του μέτρου και την εκταμίευση των σχετικών πόρων από το ΠΑΑ 2014-2020.

Σημειώνεται ότι οι υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α. είναι σε συνεχή συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ για την ολοκλήρωση της διαδικασίας και εφαρμογής του μέτρου. Κατόπιν σχετικού αιτήματος των εμπλεκόμενων υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για διευκρινήσεις σε θέματα που προέκυψαν και που αφορούν στον τρόπο υλοποίησης του υπομέτρου 5.2, έχει δρομολογηθεί η σύνταξη της Κοινής Υπουργικής Απόφασης εφαρμογής του υπομέτρου 5.2.

Σχετικά με το Μέτρο 17 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 στο οποίο αναφέρεστε, επισημαίνεται ότι το εν λόγω μέτρο προτάθηκε στην 1^η υποβολή του ΠΑΑ 2014-2020 που έγινε επί της δικής σας κυβέρνησης, με προϋπολογισμό 10 εκατομμύρια ευρώ.

Στη συνέχεια, στο πλαίσιο της διαδικασίας για την έγκρισή του, το εν λόγω μέτρο δέχτηκε σωρεία παρατηρήσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τις οποίες αποδεικνυόταν η παντελής έλλειψη προετοιμασίας και τεκμηρίωσής του.

Εκτός αυτού, η δική μας πολιτική από την πρώτη στιγμή που αναλάβαμε το χαρτοφυλάκιο του υπουργείου, ήταν και είναι αντίθετη με την ιδιωτική ασφάλιση στον τομέα της αγροτικής παραγωγής και γι' αυτό το αποσύραμε.

Ειδικότερα, το Μέτρο 17, στην ουσία του, προβλέπει την επιδότηση του ασφαλιστρού στην αγροτική παραγωγή εκτός από το ασφαλιστρο της βασικής ασφάλισης που καλύπτεται από τον Κανονισμό του ΕΛ.Γ.Α., με αποτέλεσμα να εισέρχονται στον τομέα της αγροτικής ασφάλισης και ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Εμείς επιδιώκουμε αυτή η διαδικασία, δηλαδή της κάλυψης των ασφαλιστικών κινδύνων πέραν του Κανονισμού, να γίνεται μέσω του ΕΛ.Γ.Α. και όχι μέσω της ιδιωτικής ασφάλισης. Κυρίαρχο δόγμα μας στην ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής είναι να πατάξουμε την κερδοσκοπία σε αυτόν τον χώρο, καθώς πραγματικά όλοι έχουμε το χρέος να υπερασπιστούμε τον μόχθο των αγροτών.

Πιο αναλυτικά, όσον αφορά στο Μέτρο 17, σημειώνονται τα εξής:

Στις 17 Ιουλίου του 2014 κατατέθηκε για πρώτη φορά το ΠΑΑ 2014-2020 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο περιλάμβανε πιλοτικά πρόταση ενεργοποίησης του Μέρους 17 «Εργαλεία Διαχείρισης κινδύνου» και ιδιαίτερα του υπομέτρου 17.1 σχετικά με την ασφάλιση καλλιεργειών, ζώων και φυτών. Η στήριξη, βάσει του άρθρου 37§1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013, μπορεί να χορηγείται μόνο για ασφαλιστικά συμβόλαια που καλύπτουν απώλειες που προκαλούνται από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο ή ζωική ή φυτική ασθένεια ή προσβολή από παράσιτα ή περιβαλλοντικό συμβάν ή μέτρο που εγκρίθηκε σύμφωνα με την οδηγία 2000/29/ΕΚ για την εξάλειψη ή συγκράτηση φυτικής ασθένειας ή προσβολής από παράσιτα, με αποτέλεσμα την καταστροφή άνω του 30 % της μέσης ετήσιας παραγωγής του γεωργού κατά την προηγούμενη τριετία ή του μέσου όρου της τριετίας που υπολογίζεται

με βάση την προηγούμενη πενταετία, ύστερα από αφαίρεση της υψηλότερης και της χαμηλότερης τιμής.

Δεν είχαν ενεργοποιηθεί, κατά την 1^η υποβολή του ΠΑΑ 2014-2020 τα υπομέτρα:

- 17.2 σχετικά με την ίδρυση Ταμείου Αλληλοβοήθειας για τα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, τις ζωικές και φυτικές ασθένειες, την προσβολή από παράσιτα και τα περιβαλλοντικά συμβάντα, βάσει του άρθρου 38 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013 και
- 17.3 σχετικά με τη σταθεροποίηση του εισοδήματος των παραγωγών, όταν η σχετική μείωση υπερβαίνει το 30% του μέσου ετήσιου εισοδήματος κάθε παραγωγού, βάσει του άρθρου 39 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013.

Επ' αυτού του κειμένου ελήφθησαν παρατηρήσεις από την Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2014, μεταξύ των οποίων και για το υποβληθέν υπομέτρο 17.1, με τις οποίες ζητούνταν διευκρινήσεις για το υπομέτρο. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων με την Επιτροπή, έγινε φανερό ότι δεν υπήρχε ωριμότητα για να καταστεί δυνατό να υποστηριχθεί η επανυποβολή και έγκριση του υπομέτρου κατά τη δεύτερη υποβολή, μετά την οποία εγκρίθηκε το ΠΑΑ 2014-2020.

Στο ενδιάμεσο διάστημα ολοκληρώθηκε και παραλήφθηκε και η μελέτη σχετικά με την εφαρμογή του συνόλου των εργαλείων διαχείρισης κινδύνου στη γεωργία. Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι:

- Σχετικά με την εφαρμογή του υπομέτρου 17.1 «Ασφάλιση καλλιεργειών, ζώων και φυτών», δεδομένης της έλλειψης αναλογιστικής μελέτης, καθίσταται μη ασφαλής ο προσδιορισμός του επακριβούς τιμήματος του ασφαλιστρού για καθεμία από τις κατηγορίες της προαιρετικής ασφάλισης.
- Σχετικά με την εφαρμογή του υπομέτρου 17.2 «Ταμεία αλληλοβοήθειας για τα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, τις ζωικές και φυτικές ασθένειες, την προσβολή από παράσιτα και τα περιβαλλοντικά συμβάντα», δεδομένης της έλλειψης πληροφοριακού υπόβαθρου και της αδυναμίας συλλογής στοιχείων για την ανάλυση των πιθανών κινδύνων αλλά και των κριτηρίων, με τα οποία θα μπορέσει να προσδιοριστεί ο βαθμός που έχει πληγεί κάποια καλλιέργεια, κρίθηκε από τον ανάδοχο αδύνατη η άμεση εφαρμογή του.
- Σχετικά με την εφαρμογή του υπομέτρου 17.3 «Εργαλείο σταθεροποίησης εισοδήματος», τη χρονική στιγμή που συντάχθηκε η μελέτη, διαπιστώθηκε αδυναμία εφαρμογής μέσω του ΠΑΑ 2014-2020 του εν λόγω υπομέτρου λόγω μη ακριβούς προσδιορισμού του εισοδήματος του κάθε αγρότη, ο οποίος θα συμμετείχε, δεδομένου ότι θα έπρεπε να τηρούνται φορολογικά βιβλία και στοιχεία για καθέναν από αυτούς. Για να ενεργοποιηθεί το σχετικό υπομέτρο, θα πρέπει να συσταθεί σχετικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας, στο οποίο θα συνεισφέρουν και οι αγρότες για την αντιστάθμιση της απώλειας εισοδήματός τους.

Ως εκ τούτου, το σχετικό υπομέτρο 17.1 δεν επανυποβλήθηκε κατά τη δεύτερη υποβολή του ΠΑΑ 2014-2020 στην Επιτροπή, λόγω μη ωριμότητάς του και αδυναμίας στοιχειοθέτησης απαντήσεων στις σχετικές παρατηρήσεις της Επιτροπής, γεγονός το οποίο παραμένει εν ισχύ μέχρι και σήμερα. Επίσης, δεν υποβλήθηκαν και τα υπόλοιπα υπομέτρα λόγω μη ωριμότητας υλοποίησής τους.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Οικονομικών - Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Κοινωνικής Αλληλεγγύης- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κα. Φ. Αραμπατζή
4. Βουλευτή κ. Α. Δημοσχάκη